

MEDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 1

Februar 1971

69 årg.

Redigert av Ole Lie

MYRENE I OSEN HERRED, SØR-TRØNDELAG.

Av konsulent Einar Wold

INNLEDNING

Osen herred er det nordligste av kystherredene i Sør-Trøndelag. I nord og øst grenser det mot herredene Flatanger og Namdalseid i Nord-Trøndelag og i sør mot Roan herred. I koordinatnettet innrammes det av parallellene 0°30' vest og 0°13' øst for Oslo Meridian og av breddegradene 64°10' og 64°26' nord.

Totalarealet av Osen herred er 389,07 km² med et landareal på 374,50 km². Produktivt jordbruksareal er etter Jordbruksteljinga for 1959 oppført med 6872 dekar og produktivt skogareal etter Skogbrukteljinga 1957 med 34 810 dekar. Hjemmehørende folkemengde var 1 575 personer pr. 1. januar 1965.

MYRINVENTERINGEN I OSEN

I samarbeid med Osen kommune og Trøndelag Myrselskap har Det norske myrselskap utført myrinventering i Osen herred. Med myrinventering forstås en oversiktsmessig registrering av myrene; hvor de finnes, hvor store arealer det dreier seg om, hva slags myr osv.¹ På grunnlag av disse observasjoner og undersøkelser, gis det en vurdering av hvorledes myrene best kan utnyttes. Det er således ikke detaljerte undersøkelser som grunnlag for planlegging av f. eks. oppdyrking som er foretatt, men en oversiktsmessig registrering for å kunne gi et helhetsbilde av myrene i herredet. Myrinventeringene vil således kunne tjene den oversiktsmessige planlegging og angir ressursene av nyttbare arealer m.v.

¹ Aasulv Løddesøl: Det norske myrselskaps myrinventeringer. Medd. fra Det norske myrselskap 1941.

Markarbeidet, som er utført av konsulent Einar Wold, ble påbegynt høsten 1967 og fullført sommeren 1968. Sommeren 1968 deltok realfagstudent Audun Jahren som assistent for konsulent Wold.

Kartgrunnlaget

Under markarbeidet ble nyttet Norges Geografiske Oppmålings karter i målestokk 1 : 50 000. Fra Trøndelag Myrselskaps arbeider i Osen i 1934 foreligger det karter med arealoppgaver over 9 myrområder, alle tegnet i målestokk 1 : 2000. Det foreligger også skogtaksasjonskart over Bjørnør statsalmenning i mst. 1 : 10 000. Alle disse kartene var til meget god hjelp under arbeidet.

Over deler av herredet, Steinsdalen og Steinsetrene, ble det i 1968 foretatt vertikalfotografering. Fotos i mst. 1 : 15 000 fra disse fotograferingene er benyttet.

Det er tegnet et oversiktskart over Osen i mst. 1 : 50 000. Nummeringen fra 1 til 25 på kartet betegner den foretatte inndeling i naturlig avgrensede områder. Tallenes plassering angir den omtrentlige beliggenhet av myrene innen området. De største myrene er angitt med skravur på kartet.

Myrareal, myrtyper.

Totalarealet av udyrka myr er ifølge denne myrinventeringen ca. 10 250 dekar, hvilket utgjør ca. 2,7 % av landarealet. Fordelingen av myrarealet på de ulike myrtyper fremgår av tabell 1.

Tabell 1. Myrareal og prosentisk fordeling av de ulike myrtyper i Osen herred.

	Areal i dekar	% av myrarealet
Lyngrike mosemyrer	220	2,2
Grasrike mosemyrer	1 470	14,3
Grasmyrer av myrull-bjønnskjeggtypen	8 110	79,1
Grasmyrer av startypen	450	4,4
	Ialt 10 250	100,0

Arealene er fremkommet dels ved å nytte arealoppgavene fra Trøndelag Myrselskap for de kartlagte områder og dels ved arealberegninger på vertikalfotografiene. Arealoppgaver fra skogtaksasjon i Bjørnør statsalmenning er også nyttet, og for enkelte områders vedkommende, er arealene bestemt i marka ved skritting eller på annen måte.

Vegetasjon m. v.

Det fremgår av tabell 1 at mer enn $\frac{3}{4}$ av myrarealet er karakterisert som grasmyrer. Imidlertid er det alt vesentlige av dette, grasmyrer av myrull-bjønnskjeggtypen, dvs. en forholdsvis næringsfattig og karrig grasmyrtype.

Vegetasjonen domineres av torvmyrull og bjønnskjegg, men det er ellers noe variasjon i plantebestanden på de ulike myrpartier. I noe høyere liggende strøk legger man særlig merke til et sterkt innslag av rome. For øvrig finnes mer spredt blåtopp, trådstarr, frynsestarr, flaskestarr og duskmyrull. På ganske mange av myrull-bjønnskjeggmyrene finnes spredte tuedannelser av gråmose, røsslyng og dvergbjørk. Enkelte steder vokser også noe bjørkekratt.

På partier som er karakterisert som grasmyr av starrtypen finnes stort sett noe mer kravfulle starrarter. På et frodig starrmyrparti ble notert flaskestarr, frynsestarr, tvebustarr, sveltestarr, beitestarr, kornstarr, stjernestarr, torvmyrull, duskmyrull, blåtopp, geitsvingel, dvergjamne og jåblom.

På myrpartiene som er skilt ut som mosemyr dominerer kvitmosene, men man finner mange steder markert innslag av gråmose, spesielt som tuedannelser.

Grensene mellom grasrike og lyngrike mosemyrer er ikke skarpe og det vil lett bli et skjønnsspørsmål hvorvidt lyngvekstene eller starr- og grasplantene dominerer på overflaten. Av grasplanter som forekommer på mosemyrene, er i første rekke torvmyrull og bjønnskjegg mens lyngartene først og fremst er røsslyng, dvergbjørk og krekling. Spredt finnes også noe småfuru.

Myrdybder, torvas omdanning.

I et så kupert terreng som i Osen, viser naturlig nok også myrdybdene en del variasjoner. Gjennomsnittstall for myrdybdene har det liten hensikt å beregne, men vi vil henvise til oversiktstabellen for alle myrene, tabell 3. Generelt kan det likevel sies at myrene i Osen stort sett er grunne, idet man forholdsvis sjelden finner myrpartier dypere enn 1,5 m. *Undergrunnen* veksler mellom leirblandet sand, grus, stein og fjell.

Fortorvingsgraden kan generelt sies å være omkring middels i den øverste meter av myrlaget. Nær bunnen eller i dypere lag enn 1 m under overflaten, har torva en noe sterkere omdanning og har på en del områder brenntorvkarakter.

Kjemiske analyser.

Da det ved Trøndelag Myrselskaps kartleggingsarbeider i Osen i 1934 ble tatt ut hele 16 myrjordsprøver for kjemisk analyse, ble det under inventeringen bare tatt ut ytterligere 4 prøver. Resultatet av

analysene er gjengitt i tabell 2. Alle analyser er foretatt av Statens landbrukskjemiske kontrollstasjon, Trondheim.

Prøvens litervekt viser at torva i prøvene er vel formolda. For en del prøvers vedkommende skyldes de høye litervekter også et høyt askeinnhold.

Askeinnholdet varierer forholdsvis sterkt for prøvene. Noen av prøvene viser et så høyt askeinnhold at det er en tydelig innblanding av mineraljord. For en prøves vedkommende er askeinnholdet så høyt at prøven ikke kan betegnes som myrjord.

Surhetsgraden uttrykt ved pH-verdien viser at praktisk talt alle prøver viser sterkt sur reaksjon (pH lavere enn 5,0). To prøver har pH-verdier 5,1 og 5,2.

Kalkinnholdet er lavt i alle prøver, bortsett fra en prøve fra Bugtmyra (1a). Det gjelder både prosentisk sett og beregnet totalinnhold pr. dekar til 20 cm dybde. I prøve 1a er det over middels kalkinnhold.

Nitrogeninnholdet er varierende, men ligger prosentisk sett noenlunde på gjennomsnittet for vedkommende myrtype. Totalinnholdet av nitrogen i dyrkingssjiktet ligger stort sett noe over middels p.g.a. høye litervekter.

Fosforinnholdet viser forholdsvis store variasjoner i de 4 prøver hvor P-AL analyser er foretatt. Ved korreksjon av tallene for torvas volumvekt vil imidlertid alle prøvene vise lave verdier for fosforinnhold.

Kaliuminnholdet varierer atskillig. Også her vil innholdet bli lavt når det gjøres korreksjon for volumvektene i torvprøvene.

Som veiledning for eventuell dyrking av myrene i Osen, viser de utførte analyser at en forholdsvis sterk kalking vil være nødvendig (ved oppdyrkingen).¹ En forrådgjødsling med fosfor vil være å anbefale. For øvrig må det gis gode gjødslingsmengder til de vekster som skal dyrkes. At det også sannsynligvis vil være behov for tilførsel av mikronæringsstoffer bør man være oppmerksom på.

Dyrkingsverd.

De enkeltfaktorer som er bestemmende for myrenes skikkethet for dyrking, kommer samlet til uttrykk i begrepet *dyrkingsverdet*. Vi inndeler myrene i 5 klasser etter dyrkingsverdet:

- D 1 — Meget gode dyrkingsmyrer.
- D 2 — Gode dyrkingsmyrer.
- D 3 — Noenlunde gode dyrkingsmyrer.
- D 4 — Mindre gode dyrkingsmyrer.
- D 5 — Dårlige dyrkingsmyrer.

¹ Aasulv Løddesøl: Kjemiske holdepunkter ved praktisk myrbedømmelse. Medd. fra Det norske myrselskap 1969.

Når det gjelder myrene i Osen, er det i egen rubrikk i tabell 3 angitt myrenes dyrkingsverd. Ialt ca. 750 dekar er karakterisert som noenlunde god dyrkingsmyr D 3, ca. 2 200 dekar er angitt som dårlig dyrkingsmyr D 5. Når så stort areal som 5 500 dekar er karakterisert som mindre god dyrkingsmyr til dårlig dyrkingsmyr, D 4—5 vil dette si at man innen samme myrområde har begge dyrkingsverdklasser representert uten at det *arealmessig* er gjort forsøk på å foreta et mer detaljert skille. Det vanligste bilde i Osen er at grunne myrpartier med stein eller fjell i grunnen, eller store blokker på overflaten, finnes sammen med bedre myrpartier dyrkingsmessig sett.

KORT BESKRIVELSE AV DE ENKELTE MYROMRÅDER

Under markarbeidet ble myrene i Osen inndelt i 25 naturlig avgrensede myrområder som er gitt fortløpende nummerering fra 1 til 25. Vi skal i det følgende gi en kort beskrivelse av myrene innen de enkelte områdene. Det henvises for øvrig til tabell 3 hvor de viktigste data vedrørende arealer, fordeling av ulike myrtyper, dybdeforhold m.v. er oppført.

Nr. 1. Olvassmyran.

Området ligger mellom Olvatnet og Langvatnet lengst øst i herredet. Myrarealet dreier seg om ca. 1 450 dekar, herav er ca. 900 dekar grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen, ca. 350 dekar grasmyr av starrtypen, ca. 100 dekar lyngrik kvitmosemyr og ca. 100 dekar grasrik kvitmosemyr. Grensene mellom grasmyrtypene er ikke skarpe. Rome er sterkt fremtredende, for øvrig legger man merke til duskmyrull sammen med bjønnskjegg og torvmyrull. Mosemyrområdene har noenlunde lik fordeling av lyngrike og grasrike partier hvor henholdsvis lyngvekster som røsslyng og krekling, eller starrarter som torvmyrull og flaskestarr er dominerende planter sammen med kvitmosene.

På grasmyrpartiene er torva overveiende middels sterkt omdannet (H 5—6) i hele myrprofilet. Dette sammen med myrtypen gjør at myrene stort sett er faste i overflaten. I de bratte hellingene kan det delvis være litt sleipt og glatt. Partiene med mosemyr er mindre omdannet i den øverste meteren av torvlaget og er også løsere på overflaten.

Myrdybden er på grasmyrpartiene sjelden mer enn 2 meter, men mange steder kommer den steinrike undergrunnen frem i dagen. Mosemyrpartiene er gjennomgående dypere, største målte dybde var noe over 4 meter. Undergrunnen er mest sand og grus med et meget stort innhold av stein og blokker. Partivis ligger myrene direkte på fjell som også stikker frem i dagen.

Myrene er sterkt oppdelt av små skogholmer eller større partier

med granskog. Disse mineraljordpartiene består av sand, grus og stein, delvis finnes også fjellskjær her. Store blokker forekommer spredt utover området både på myrene og på mineraljordpartiene. Høyden over havet varierer fra ca. 200 m ved Olvatnet til ca. 300 m oppunder fjellfoten. Det foreligger kart over området opptatt av Trøndelag Myrselskap i 1934.

Deler av området vil kunne dyrkes opp til beiter, evt. ved overflatedyrking, for øvrig vil skogreising være aktuelt her.

Nr. 2. Sandvassmyran.

Sandvassmyran ligger i området mellom Sandvann og Skånevann i ca. 300—380 meters høyde over havet. Trøndelag Myrselskap har i 1934 kartlagt et areal på 1 020 dekar her. Ca. 750 dekar av dette er myr, og av myrarealet er ca. 700 dekar karakterisert som grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen, ca. 10 dekar som grasmyr av starrtypen og ca. 40 dekar som grasrik kvitmosemyr. På en del av grasmyrområdene finnes tuer av gråmose.

Myrdybden er de fleste steder mindre enn 1,0 m. Bare ett sted, i en sump ved tjernet vest for Skånevann var dybden større enn 3,0 m. Undergrunnen er grus, stein og til dels fjell. Torva er middels omdannet. Det er forholdsvis store partier med «rabbmyr» her, dvs. grunne myrpartier mellom rygger og band av mineraljord og stein. Myrene er dessuten forholdsvis sterkt oppstykket av koller hvor det vokser skog. Partier av myrene vil være egnet for oppdyrking til grasproduksjon, men store deler er så oppstykket at dyrking vil falle vanskelig.

Nr. 3. Bugtmyra m.v.

Vest for Sandvatn er registrert ca. 240 dekar myr. Av dette utgjør *Bugtmyra*, som går ned til vannet, ca. 140 dekar. Myrtypen består overveiende av myrull-bjønnskjeggmyr.

Myrdybden varierer for det meste mellom 0,3 og 0,8 m, største målte myrdybde innen området er 2,7 m. Undergrunnen består av grus og stein, og på enkelte partier av fjell. Torva er middels til sterkt omdannet.

Det meste av arealene har godt fall, bortsett fra noen arealer på tangen ute i vannet. Disse ligger lavt i forhold til vannstanden i Sandvatnet. Høyden over havet varierer fra ca. 300 til 350 m. En del av feltene vil egne seg til beiter. For øvrig vil skogreising være aktuelt her. Over *Bugtmyra* foreligger det kart i mst. 1 : 2000 opptatt av Trøndelag Myrselskap i 1934.

Nr. 4. Steinsetrene — Aunevann — Rørvann.

Myrene i området Steinsetrene — Aunevann — Rørvann består hovedsakelig av *grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen*. Det er registrert et samlet areal av denne myrtypen på ca. 1330 dekar. Bare små

partier, og da mest som tuedannelser, består av mosemyr. Vegetasjonen domineres av torvmyrull og bjønnskjegg. På de våtere partier noe flaskestarr, mens de tørre partier har islett av røsslyng, dvergbjørk og finnskjegg.

Myrdybdene varierer noe, men ligger overveiende i området 0,6—1,2 m. Ved et borpunkt, i sør ved bekken, ble ikke bunnen nådd med 3 m langt bor. *Undergrunnen* består av sand, grus og stein. På en del steder ligger myra direkte på fjell.

Omdannelsesgraden varierer lite. Den er stort sett bedømt til H 6, dvs. vel omdannet. Torv med brenntorvkarakter (H 7) forekommer også i noen grad, særlig på de grunneste partier. Nevneverdig rester ble ikke påtruffet.

Overflaten er stort sett jevn uten erosjonsfurer eller store tuer. De fleste av myrpartiene har fall mot bekkene eller elvene og vannene, men noen mindre partier ligger lavt i forhold til disse og med lite fall.

Særlig langs Annalibekken i vest finnes sandmopartier som går over i grunn myr lenger ut fra bekken.

Høyden over havet ligger for disse myrer innen området 250—300 m.

Ved oppdyrking til beite i dette området vil partiene langs Annalibekken først og fremst være aktuelle. Når myr, mineraljordpartier og tidligere overflatedyrka setervoller tas med som en samlet enhet, vil det her være tilstrekkelig av nyttbare jordarealer for en rasjonell fellesbeitedrift. Det foreligger kart over Steinsetermyran, opptatt av Trøndelag Myrselskap i 1934.

Etter oppdrag fra Osen kommune foretok Det norske myrselskap sommeren 1970 detaljerte undersøkelser på Steinsetrene med tanke på anlegg av fellesbeite.

Myrene i området østover mot Aunevann og Rørvann forekommer mer som strenger og band i fjellet og er dårligere egnet for oppdyrking.

Nr. 5. Området Langlivann — Andalslivann.

Ved Langlivann ligger ca. 150 dekar myr, vesentlig sør for vannet, men også noe langs vest- og nordsida. Myrene rundt Andalslivann utgjør anslagsvis ca. 300 dekar. Det er her for det meste forholdsvis grunne myrer av myrull-bjønnskjeggtypen. Mineralgrunnen under myrene er overveiende sand, grus og stein. Høyden over havet er ca. 300 m. Deler av disse myrområdene vil kunne nyttes til grasdyrking eller skogreising.

Inne på fjellet mellom Andalslivann og Steinseterområdet i ca. 400—450 m høyde er det registrert ca. 150 dekar myr, vesentlig rundt noen småtjern. Disse myrpartier, som ligger over skoggrensen, har liten dyrkingsmessig betydning.

Nr. 6. *Halvøya mellom Vingefjord og Svefjord.*

På halvøya mellom Vingefjord og Svefjord finnes ialt ca. 200 dekar myr, ca. 180 dekar er karakterisert som grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen og ca. 20 dekar som er grasrik mosemyr. Det største myrpartiet her ligger på eidet mellom Vingefjord og Sve med ca. 60 dekar, hvorav ca. 40 dekar er myrull-bjønnskjeggtypen og ca. 20 dekar mosemyr. Det er tidligere tatt noe brenntorv på denne myra. Det er grunne myrer på grus og steingrunn eller direkte på fjell. Høyden over havet er 100—150 m.

Myrene her har liten dyrkingsmessig betydning, men mindre partier vil kunne nyttes til skogreising.

Nr. 7. *Eidet Osen — Vingefjorden.*

På eidet langs kjørevegen mot Vingefjorden fra Osen sentrum ligger ialt ca. 200 dekar myr. Disse er grunne, 0,5—1,0 m dype, for det meste på stein- og grusundergrunn. Torva har nærmest brenntorv-karakter og enkelte partier er avtorvet. Høyden over havet er 50—100 m. Deler av disse myrene vil være egnet til dyrking, forøvrig vil skogreising være aktuelt.

Nr. 8. *Sørmelingsmyran.*

Sørmelingsmyran ligger sør for Osen sentrum og øst for Sørmelanvann.

Trøndelag Myrselskap har kartlagt dette området i 1934. Kartområdet omfatter ialt 905 dekar. Av dette er ca. 164 dekar skilt ut som grasmyr, ca. 275 dekar som gras- og mosemyr og ca. 198 dekar som mosemyr. Skog utgjør 221 dekar og *rabb* 47 dekar.

Grasmyrene finnes først og fremst i den vestre del av området, vest for Nakkvadet og Engelsdalen. De består av myrull-bjønnskjeggtypen som tildels er ganske frodig og som i mindre, våtere partier langs bekkedrag nærmest må karakteriseres som starrmyr. Torvmyrull, bjønnskjegg, duskmyrull, flaskestarr, blåtopp, myrsnelle og rome er av de vanligste karplanter her sammen med en del kvitmoser og brunmoser i bunndekket. Noe furu finnes spredt.

Myrdybdene for grasmyrpartiene ligger overveiende innen området 0,8—1,4 m, unntaksvis er dybden 2 m. Undergrunnen består her av sandblanda leire eller leirblanda sand og grus.

Mosemyrpartiene lengst øst består hovedsakelig av *grasrik kvit-mosemyr*, men med noe *lyngrik mosemyr*, vesentlig gråmosemyr som opptrer som tuer og flak. Disse myrpartiene er for det meste 1,5—2,8 m dype, størst målte dybde 4,2 m. Undergrunnen består her hovedsakelig av leire. Høyden over havet ligger på 70—90 m.

De grunnere grasmyrområdene i vest må sies å være vel egnet til dyrking. Skogteigene med leirblanda sandgrunn, må i tilfelle dyrking

ses i sammenheng med myrpartiene. Fallforholdene mot Lilleelva er gode for dette området.

Mosemyrpartiene i øst, som tildels er bløte med tjern og pøyter, egner seg mindre godt eller dårlig til dyrking.

Det har tidligere foregått brenntorvstikking på denne østre delen av myra. Gjenværende uttakbar råtorvmengde anslås til ca. 300 000 m³. Brenntorva er av middels god til dårlig kvalitet.

Nr. 9. Området Riksvegen — Skavtjern.

I området mellom riksvegen og Skavtjern finnes ialt ca. 150 dekar grasrik mosemyr fordelt på en rekke småpartier mellom fjellskjær, snaufjell og vann. Myrdybden er inntil 1,2 m, for det meste 0,5—0,8 m. Store deler av myrene ligger direkte på fjell, for øvrig på grus og stein. Høyden over havet går fra ca. 50 m ved ve-gen til 175 m ved Skavtjern. Myrene her har ingen dyrkingsmessig betydning og vil også vanskelig kunne utnyttes på annen måte.

Nr. 10. Ved riksvegen ved Storvoll.

Inntil riksvegen ved utløpet av Skipelva ligger ca. 20 dekar mosemyr, dels lyngrik og dels grasrik mosemyr. Myra er 0,6—1,9 m dyp på sand og grus. Torva er middels omdannet i den øvre meteren. Høyde over havet er ca. 50 m. Det er muligheter for grøfting og myra egner seg godt for dyrking.

Nr. 11. Myrer langs Skipelva.

I dalen langs Skipelva er registrert ialt ca. 150 dekar myr, herav ca. 50 dekar i Smørdalen, ca. 50 dekar under Onshaugen og ca. 50 dekar ved øvre del av Skipelva, noe vest for de nordligste av Steinsetrene. Myrene er for det meste grunne med undergrunn av sand, grus og stein og delvis av fjell. Høyden over havet varierer fra 150—250 m. Det er først og fremst til skogreising disse myrene er aktuelle, men muligheten for oppdyrking til grasdyrking er til stede.

Nr. 12. Aasegg — Urskarmyra.

Aaseggmyra og Urskarmyra utgjør tilsammen ca. 240 dekar myr. På Aaseggmyra og myrpartiet oppe på åsen i sør, er myrtypen hovedsakelig mosemyr, mens Urskarmyra langs riksvegen vesentlig består av grasmyr av starrtypen. På Aaseggmyra ligger myrdybden for det meste mellom 1,0—2,0 m, bortsett fra en djupål fra elva og inn til det bløte partiet noe sør for den nye idrettsplassen ved samfunnshuset. På det dypeste her var myrdybden noe over 3 m. Sør for det bløte partiet går en tange i øst-vestretning, her finnes delvis fjell i dagen. For øvrig består grunnen av grus, sand og leire.

På Urskarmyra er myrdybden mer varierende og det er her delvis noe bløtt. Undergrunnen er grus, sand og leire og dels fjell. Høyden over havet er 60—90 m.

Områdene er karakterisert som noenlunde god dyrkingsmyr.

Det finnes kart over disse myrene utarbeidet av Trøndelag Myrselskap i 1934.

Vest for Steinsdalelva, ved Aaseggfossen, ligger et myrparti på ca. 35 dekar, vesentlig mosemyr. Det har tidligere foregått noe torvstrøsticking her. Dybden er vanligst 1,0—2,0 m, undergrunnen mest leirblanda sand. Myra er vel egnet for dyrking eller skogreising. Nyttbar torvmengde til strøtorv eller som jordforbedringsmiddel dreier seg om ca. 20 000 m³.

Nr. 13. Området Fjøsvatn — Kjølvatn.

Ved nordenden av Kjølvatnet ligger ca. 60 dekar grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Det er grunt her med oppstikkende berg og blokker. Deler av myra ligger lavt i forhold til vannstanden.

I nedslagsfeltet rundt Fjøs vannene finnes en rekke myrpartier som band og drag mellom fjellkollene. Det er på grunnlag av arealberegning på flybilder skilt ut ca. 300 dekar myr her. Myrtypen er myrull-bjønnskjeggmyrer med et markert innslag av rome. Det er stort sett grunne myrer, dybden er vanligst mellom 0,6 og 1,4 m, største målte dybde var 2,0 m. Undergrunnen er grus, stein og fjell. Det er for det meste forholdsvis sterkt omdannet torv i øverste torvlaget, nedover i myrprofilet finnes brenntorv. Høyden over havet er 220—250 m. Partivis vil myrene kunne nyttes til beite, men større sammenhengende arealer som er skikket for dyrking finnes ikke.

Nr. 14. Dragdalsmyra.

Store deler av Dragdalsmyra er dyrket opp eller grøftet med tanke på dyrking. Av det ca. 135 dekar store myrarealet er det tilbake ca. 50 dekar mosemyr og ca. 15 dekar myrull-bjønnskjeggmyr. Torva er middels til sterkt omdannet. Myr dybden er for det meste 1,5—2,5 m og undergrunnen er grus og stein. Det finnes forholdsvis store mengder stein og blokker i grunnen. Myrprofilet inneholder atskillige stubber. Trøndelag Myrselskap har i 1934 utarbeidet kart over Dragdalsmyra. Høyden over havet er 120—145 m. Fallforhold og muligheter for grøfting er gode.

I skogen nord for Dragdalsmyra finnes ca. 20 dekar mosemyr. Myr dybden er her 0,8—2,2 m på grus og sand.

Også de udyrka myrpartiene vil kunne dyrkes, men de er dårligere egnet enn de myrpartier som allerede er oppdyrka.

Nr. 15. Øvre Aasegg.

Nord for riksvegen ved Øvre Aasegg finnes en del grunne partier med myrull-bjønnskjeggmyr mellom sandmoene med skog. Arealet er ialt ca. 40 dekar. Myr dybden er 0,3—1,0 m unntaksvis 1,5 m. Undergrunnen består av sand, til dels med noe steininnhold. Høyden over

havet er ca. 80 m. Myrpartiene strekker seg frem til den dyrka marka ved sagbruket. De vil egne seg godt til dyrking sammen med sandmoene omkring.

Sør for elva, noe nedenfor Kangsbekkens utløp i elva, ligger et ca. 25 dekar stort myrområde som er grøftet og tilplantet med gran. Myrdybden er inntil 1,0 m, undergrunnen sand og grus.

Nr. 16. Hjortstimyran.

Trøndelag Myrselskap har i 1934 utarbeidet kart over Hjortstimyran som ligger ved Gunhildelva sør-vest for Aasegg. Det dreier seg om et bakkemyrområde på ca. 200 dekar. Vegetasjonen er frodig, men fallet er meget sterkt og store blokker stikker opp over hele myra. Fjell i dagen forekommer også mange steder. Myrdybden er praktisk talt over alt mindre enn 1,0 m. Undergrunnen er leirblandet grus. Høyden over havet går fra ca. 140 m ved elva til ca. 210 m oppunder fjellet. Store vannmengder kommer ned fra fjellet ovenfor myra. Med tanke på produktiv utnyttelse egner myra seg best for tilplanting med skog.

Et annet spørsmål er om det kan ha spesiell vitenskapelig interesse å verne om og bevare et typisk bakkemyrområde i dette distriktet. Området bør i så fall undersøkes nærmere.

Nr. 17. Områder langs Gunhildelva.

I dalen langs Gunhildelva ved Aaseggseter ligger ca. 100 dekar grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Vegetasjonen er forholdsvis frodig med en del trådstarr, frynsestarr og duskmyrull. Myrdybden er ca. 1 m og undergrunnen består av leirblandet grus og stein. Høyden over havet er ca. 150 m. Området vil kunne dyrkes til beite.

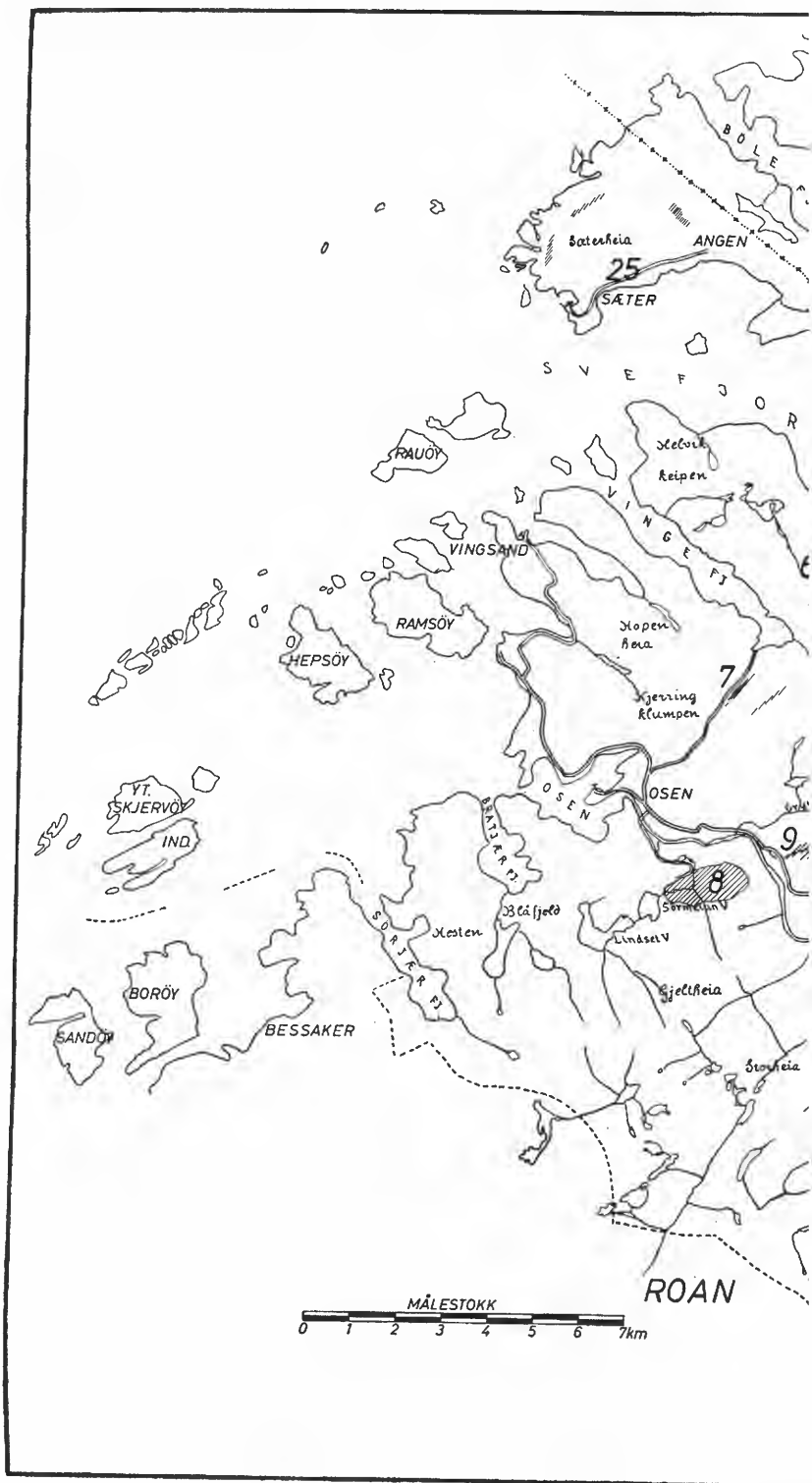
Nr. 18. Rørliheia — Sæterelva.

Nord-øst for Rørliheia finnes et drag med myrull-bjønnskjeggmyr, ca. 50 dekar. Dybden er tildels mer enn 1 m, undergrunnen er grus og stein. Området ligger oppe i fjellet i ca. 250 m høyde.

I skogen øst for Sæterelva finnes tilsammen ca. 50 dekar grunn grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Den aktuelle utnyttelse av disse arealene vil være til skogreising for å drives sammen med skogen omkring.

Nr. 19. Gjeilmyran.

Gjeilmyran strekker seg fra Østre Gjeilvatn oppover mot Rørliheia og svinger deretter nedover mot Aaseggseter. Ifølge kart opptatt av Trøndelag Myrselskap finnes det her 613,5 dekar grasmyr. Det er myrull-bjønnskjeggmyr med noe vekslende frodighet, men stort sett en sparsom vegetasjon, frodigst mot Gjeilvatnet. Myrpartiene er avdelt av større og mindre skogpartier og fjellrabber. Myrdybden ligger

stort sett omkring 1,0 m, undergrunnen består av leirblandet grus og dels av stein eller fjell. Torva er overveiende sterkt omdannet også i øvre lag. Høyden over havet varierer mellom 220 og 300 m.

Særlig på nordre delen av området finnes det mange små fjellknauser og også store blokker utover myra. Det er godt fall til bekken som renner gjennom feltet.

Rabbene med fjell og mengden av blokker vil vanskeliggjøre en oppdyrking, men på partier av myra ligger forholdene noenlunde vel tilrette for dyrking.

Nr. 20. Ved Sætervatnet.

Rundt Sætervatnet ligger ialt ca. 150 dekar myr. Herav er ca. 50 dekar i området sør-vest for vannet grasrik kvitmosemyr, og resten grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Myrdybden er for det meste 1,0—2,0 m på sand og grus. Sætervatnet ligger på 149 m over havet. Store partier ligger lavt i forhold til vannet og vil vanskelig kunne nyttes.

Nr. 21. Austvassli — Austvatnet.

I Austvassliområdet finnes ialt ca. 400 dekar myr, herav er ca. 320 dekar grasrik mosemyr. På grasmyrpartiene er foruten torvmyrull og bjønnskjegg, de mest fremtredende planter duskmyrull og frynsestarr. På tørrere partier forekommer atskillig finntopp. Mosemyrpartiene er tuet av gråmosestuer. Myrdybden ligger for det meste mellom 0,3—1,3 m. Undergrunnen består av sand, grus og stein, enkelte steder også av fjell. Partivis er det store steinmengder i grunnen. Torva er midt-dels omdannet. Myrene har stort sett bra fall mot bekken, men en del partier ligger lavt i forhold til vannstanden i denne. Høyden over havet er 200—250 m. Det er tidligere dyrket en del myr til bruket Austvassli som nå er fraflyttet, og myra går nå tilbake til naturtilstanden. Området må betegnes som mindre god dyrkingsmyr.

Ved nord-vestre ende av Austvatnet finnes ca. 40 dekar myrull-bjønnskjeggmyr. Dette er grunne myrer, grunnere enn 1 m med undergrunn av grov grus. Småmyrer i området mellom Austvassli og Austvatnet utgjør ca. 60 dekar. Dette er grunne myrer med grasmyrer av myrull-bjønnskjeggtypen.

Nr. 22. Ved Kangsvann.

I området rundt Kangsvann ligger ialt ca. 180 dekar myr, hovedsakelig grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Det er her grunne myrer, for det meste grunnere enn 0,8 m. De ligger hovedsakelig på stein, for øvrig finnes noe grus og sand i grunnen. Torva er middels omdannet. Kangsvann ligger 217 m over havet. De fleste partiene har godt fall. Myrene her vil være aktuelle til skogreising.

Nr. 23. Øvre Steinsdalen, Vassdølin—Olvatn.

I Øvre Steinsdalen og området Vassdølin—Olvatn er det på Bjørnør Statsalmennings karter arealberegnet ialt 1 050 dekar myr. Det alt overveiende av dette areal, eller ca. 900 dekar utgjøres av grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen med et sterkt innslag av rome. Resten er karakterisert som grasrik kvitmosemyr. Myrene forekommer mest som strenger og drag mellom fjellkollene, eller ligger inntil og rundt vannene som finnes her. Torva var for det meste middels til sterkt omdannet, H 5—7 iflg. von Post's skala. Myrdybdene varierer noe, men er vanligst 0,5—1,2 m. Det er hovedsakelig steingrunn eller fjell under myrene, men også noe sand og grus. Myrene i dette området ligger 200—250 m over havet. Myrene her vil være aktuelle som skogreisingsområder i forbindelse med grøfting, planting og gjødsling.

Nr. 24. Ved Elgsjøen.

Ved sør-østsiden av Elgsjøen på grensen mot Roan finnes ca. 250 dekar grunne myrer, hovedsakelig av myrull-bjønnskjeggtypen. En utnyttelse av disse myrene vil først og fremst dreie seg om skogreising. Elgsjøen ligger 228 m over havet.

Ikke særskilt beskrevne småmyrer under skoggrensen innen Bjørnør Statsalmennings grenser utgjør tilsammen ca. 200 dekar.

Det dreier seg hovedsakelig om grunne myrull-bjønnskjeggmyrer.

Nr. 25. Sæterhalvøya.

I draget nord for Angen finnes det anslagsvis igjen ca. 50 dekar myr som ikke er dyrket. På enkelte steder her er det tidligere stukket noe brenntorv. Myrene er grunne, mindre enn 1,0 m og ligger hovedsakelig på grus.

Ellers på Sæterhalvøya finnes på den lave fjellterrassen i nord, ut mot havet, en del grunne myrull-bjønnskjeggmyrer. De ligger direkte på fjell eller på et tynt grus- og steinlag over fjellet. Myrpartiene går uten klare grenser over i lyngrabber på grus- og steinundergrunn. For øvrig finnes noen smale myrstriper i «dalsøkk» i fjellet. Anslagsvis utgjør disse myrpartiene ialt ca. 150 dekar. De kan vanskelig nyttes ut og bør for øvrig ligge urørte som et vern i en ellers karrig og værhard natur.

TORVFOREKOMSTER

Brenntorv.

Myrområder med utpreget brenntorv som kan sies å være vel egnet for brenntorvstikking ble ikke funnet. Imidlertid har det tidligere foregått noe brenntorvstikking på mange av myrene. Man vil fortsatt

ha en viss brenselsreserve i disse myrene. Ressursene av brenntorv dreier seg om 300 000 m³ råtorv ialt, fordelt på et ca. 200 dekar stort areal. Stort sett gjelder dette østre del av Sørmelingsmyran, nr. 8.

Strøtorv.

Strøtorvforekomster av betydning ble heller ikke funnet. Det har vært stukket strøtorv på ei myr vest for elva ved Aaseggfossen (nr. 12). Nyttbar torvmengde her anslås til ca. 20 000 m³, på ca. 20 dekar.

KONKLUSJON

Myrinventeringen i Osen viser at ca. 3 000 dekar myr må anses noenlunde skikket for full dyrking, herav ca. 750 dekar som godt egnet. Det må i dagens situasjon, med et sterkt mekanisert jordbruk, settes strenge krav til arrondering, hellingsgrad, hensiktsmessig beliggenhet m.v.

Når man til oppdyrking til beite kan lempe noe på kravene bl.a. til ensartethet i myr dybde og undergrunn, regner vi at noe større areal enn nevnt vil være skikket for oppdyrking til beite.

Alternativ utnyttelse til dyrking, vil for de aller fleste områdene kunne være reising av skog. På en forholdsvis stor del av det resterende areal, ca. 4 000 dekar, som ikke kan sies å være egnet for jordbruksmessig utnyttelse, vil også skogreising være aktuelt. Det gjelder i første rekke de områder som ligger i skogterreng og som naturlig kan drives sammen med omkringliggende skog. Skogreisingsarbeidet er for øvrig allerede godt igang i Osen.

Oslo, januar 1971.

Tabell 2. Analyser av myrjordprøver fra Osen herred.

Prøve nr.	Sted	Myr-om-råde nr.	Liter-vekt vannfri g	pH	I vannfritt stoff			I lufttørt stoff		Totalinnhold 20 cm dybde		Myr-type	Myr-dybde m	Merknader
					Aske %	CaO tot. %	N tot. %	P-AL	K-AL	CaO kg	N kg			
Uttatt av Trøndelag Myrskapsk i 1934:														
1a	Bugtmyra	3	127*	5,2	12,7	1,06	3,09			242	704	Gmbj**	0,9	Prøve 0-0,2 m
1b	»	3	223	4,7	39,8	0,32	1,49			133	611	»	0,9	» 0,2-0,9 m
2	Sandvassmyra	2	158	4,1	5,2	0,10	2,04			28	577	»	1,2	» 0-1,2 m
3	Gjeilmyran	19	190	4,5	4,1	0,12	2,30			42	782	»	1,9	» 0-1,9 m
4	»	19	207	4,9	16,8	0,22	2,75			81	1027	»	1,1	» 0-0,2 m
5	Kvernhusmyra	15	153	5,1	36,1	0,24	1,76			67	497	»	0,4	» 0-0,4 m
6	Drøgaldsmyra	14	185	4,4	5,7	0,13	2,23			44	733	Gm	0,9	» 0-0,9 m
7	Aaseggmyra	12	175	4,9	6,7	0,38	2,41			120	754	»	1,2	» 0-0,2 m
8	Sørnelingsmyran	8	207	4,2	5,7	0,17	2,41			62	890	Gmbj	2,0	» 0-0,2 m
9	Hjortstomyra	16	555	4,5	79,9	0,08	0,54			82	577	»	0,4	» 0-0,4 m
10	Steinsetermyran	4	200	4,2	9,6	0,14	1,42			50	517	»	1,0	» 0-1,0 m
11a	»	4	160	4,6	4,8	0,25	1,85			70	523	»	1,4	» 0-0,2 m
11b	»	4	227	4,9	29,7	0,15	1,57			60	647	»	1,4	» 0,2-1,4 m
12a	Olvassmyran	1	165	4,2	2,9	0,08	2,36			24	699	»	1,1	» 0-0,2 m
12b	»	1	179	3,5	3,0	0,08	2,01			25	645	»	1,1	» 0,2-1,1 m
13	»	1	191	4,5	4,5	0,10	2,41			32	820	»	1,1	» 0-1,1 m
Uttatt under myrinventeringen:														
1	Olvassmyran	1	171	4,1	8,6	0,40	1,86	8,6	41,6	137	636	Lm	»	» 0-0,2 m
2	»	1	162	3,2	7,4	0,44	2,24	7,4	38,6	143	726	Gmbj	»	» 0-0,2 m
4	Aaseggmyra	12	166	3,9	2,5	0,24	2,44	1,8	15,4	80	810	Gm	»	» 0-0,2 m
5	Gjeilmyran	19	154	4,1	4,6	0,12	2,97	2,3	19,2	37	915	Gmbj	»	» 0-0,2 m

* For prøvene fra 1934 er oppgitt litervekt lufttørre prøver.

** Gmbj = Grasmyr av myrull-bjørnskjeggtypen.

Gm = Grasrik mosemyr.

Lm = Lyngrik mosemyr.

Tabell 3. Oversiktstabell vedkommende

Myr- område nr.	Sted	Myrtype og areal i dekar					Myrddybde, m	
		I alt	Lm	Gm	Gmbj	Gst	Vanligst	Største målte
1	Olvassmyran	1 450	100	100	900	350	0,5-1,5	4,0
2	Sandvassmyran	750		40	700	10	0,8-1,4	3,0
3	Bugtmyra m.v.	240		10	230		0,3-0,8	2,7
4	Steinsetrene-Aunevann- Rørvann	1 475		145	1330		0,6-1,2	3,0
5	Langli-Andalslivann ... Fjellet mellom Stein- setrene og Andalsli- vann	450			450		0,3-0,8	2,4
		150		30	120		0,3-0,8	2,0
6	Vingefjord-Svefjord ...	200		20	180		0,5-0,8	1,0
7	Osen-Vingefjorden ...	200		100	100		0,5-1,0	1,5
8	Sørmelingsmyran	640	70	140	430		0,5-2,0	4,2
9	Skavtjern-Riksvegen ...	150		150			0,5-0,8	1,2
10	Storvoll	20	10	10			0,8-1,9	2,0
11	Langs Skipelva	150		50	100		0,5-1,5	2,5
12	Aasegg-Urskarmyra ... Vest for Steinsdalselva..	240 35	45	135 25		60 10	1,0-2,0 1,0-2,0	3,0 3,0
13	Fjøsvatn-Kjølvatn ...	380			380		0,6-1,4	2,0
14	Dragdalsmyra	85		70	15		0,8-2,3	3,0
15	Øvre Aasegg	65			65		0,3-1,0	1,5
16	Hjortstimyran	200			165	35	0,4-0,8	1,2
17	Langs Gunhildelva ...	100			100		0,5-1,0	1,2
18	Rørliheia-Sæterelva ...	100			100		0,5-1,5	2,4
19	Gjeilmyran	610			610		0,8-1,3	2,5
20	Sætervatnet	200		75	125		1,0-2,0	3,0
21	Austvassli-Austvatnet ..	500		80	420		0,3-1,3	1,5
22	Kangsvann	180		40	140		0,4-0,8	1,4
23	Øvre Steinsdalen	750		100	650		0,5-1,2	3,0
	Vassdølin-Olvatn	300		50	250		0,5-1,2	3,0
24	Elgsjøen	275		75	200		0,5-1,2	2,5
	Småmyrer innen Bjørnør Statsalm.	200		50	150			
25	Sæterhalvøya	200			200		0,3-0,8	1,5
		10 295	225	1495	8110	465		

myrene i Osen herred.

Undergrunn	Fortorvingsgrad, H		Dyrkings- verd, D	Merknader m.h.t. utnyttelse m.v.
	I øvre meter	I dypere lag		
Sand, grus, stein, fjell	4-6	5-6	4-5	Skogreising, beite
Grus, stein, fjell	4-6	5-7	4-5	Beite
Grus, stein, fjell	5-6	5-7	4-5	Beite, skogreising
Sand, grus, stein, fjell	6-7	6-7	4, 4-5	Beite, skogreising
Sand, grus, stein, fjell	4-6	5-6	4, 4-5	Beite, skogreising
Sand, grus, stein, fjell	4-6	5-6	5	Over skoggrensen
Stein, grus, fjell	5-7		5	Delvis skogreising
Grus, stein	6-7	6-7	4-5	Delvis dyrking, skog
Leire, sand	4-6	5-7	3, 4-5	Dyrking, Brenntorv
Fjell	4-6		5	Vanskelig nyttbare
Sand, grus	5	5-6	3	Dyrking
Sand, grus, stein, fjell	4-6	5-7	4-5	Dyrking, skogreising
Sand, grus, leire	4-5	5-6	3	Dyrking, skogreising
Leirbl. sand	4-5	4-6	3	Strøtorv, dyrking, skogreising
Grus, stein, fjell	5-6	6-7	4-5	Delvis beite, skogreising
Grus, sand, stein	4-6	5-6	4	I tillegg ca. 50 da dyrket
Sand, stein	5-6	5-6	3	Dyrking, 25 dekar til- plantet med skog
Leirbl. sand, fjell	4-6		5	Skogreising, delvis til beite
Leirbl. grus, stein	4-6		4	Beite, skogreising
Grus, stein	4-6	5-6	4-5	Skogreising
Leirbl. grus, stein, fjell	5-6	5-6	4	Beite, skogreising
Sand, grus	4-5	5-6	4-5	Grøfting delvis vanskelig
Sand, grus, stein, fjell	4-6		4	Delvis dyrking
Stein, grus	4-6		5	Skogreising
Grus, stein, fjell	5-7	5-7	4-5	Skogreising
Grus, stein, fjell	4-6	5-7	5	Skogreising
Grus, stein, fjell	4-6	5-7	5	Skogreising
				Delvis skogreising
Fjell, grus, stein	5-7		4, 5	Delvis dyrking